

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

Pasarét, 2000. október 8.
(vasárnap)

Cseri Kálmán

1. TANÍTS IMÁDKOZNI!

Lekció: Lk 11,1-13

Alapige: Lk 11,1-4

Történt egyszer, hogy valahol imádkozott, és mikor befejezte, így szólt hozzá egyik tanítványa: „Uram, taníts minket imádkozni, mint ahogy János is tanította a tanítványait.” Ő pedig ezt mondta nekik: „Amikor imádkoztok, ezt mondjátok:

Atyánk, szenteltessék meg a te neved.

Jöjjön el a te országod.

A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk naponként.

És bocsásd meg a mi bűneinket, mert mi is megbocsátunk minden ellenünk vétkezőnek.

És ne vígy minket kísértésbe.”

Imádkozzunk!

Mindenható Istenünk, kegyelmes Atyánk, hálásan köszönjük neked ma mindenekelőtt türelmedet. Köszönjük, hogy annak ellenére magad elé engedsz minket, hogy ilyenek vagyunk, amilyenek. Köszönjük azt a csodát, hogy a Szentírás betűin és az emberi bizonyágtétel szavain keresztül te magad tudsz megszólítani bennünket.

Dicsőítünk téged és valljuk, hogy te teremtetted az eget, a földet és mindent, ami azokban van. Valljuk, hogy a te beszédednek ma is teremtő hatalma van. Annyira rászorulunk arra, hogy te, a mindenható és jóságos Úr hozzád létre az életünkben olyasmiket, amik nincsenek meg bennünk. Annyira szűkölködünk minden igazság és jóság nélkül, annyira nem jellemző ránk az érdek nélküli szeretet, az el nem fogyó béketűrés, az a csendes, belső öröm, amit te kínálsz a tiednek, Jézus Krisztus, és ami nincs meg a szívünkben.

Köszönjük, hogy így is jöhetünk eléd. Szinte nincs parancsod, amit meg ne szegtünk volna csak az elmúlt napokban is. Isten, légy irgalmas nekünk, bűnösöknek! Köszönjük, hogy gazdag vagy a kegyelemben és bővölködsz a megbocsátásban.

Kérünk, tartsd igéd tükrét ma is elénk. Engedd, hogy meglássuk minden fogyatkozásunkat, nyomorúságunkat, erőtlenségünket, tisztátalanságunkat. Ajándékozz meg azzal, hogy fájjon a bűn, és hogy bizonyosak legyünk abban, hogy aki megvallja és elhagyja, ó mely boldog lesz az.

1. TANÍTS IMÁDKOZNI

Te légy az, aki feloldozol, aki új kezdést kínálsz, aki bátorítasz arra, hogy ne egyedül küszködjünk tovább saját romlott természetünkkel, hanem veled járjuk az utat. Köszönjük, Jézus Krisztus, hogy ez lehetséges. Köszönjük, hogy elküldted Szentlelkedet, hogy Ő tegyen képesekké erre minket. Áraszd ki ránk most a te Lelkedet! Csak a te Lelked tudja igazán igévé tenni azt, ami hangzik. A te Szentlelked tud minket is fogékonyakká tenni mindarra, ami tőled jön, ami jó és igaz, és a javunkat szolgálja.

Segíts úgy hallgatni az igét, hogy annak megtartói legyünk, hogy ne az engedetlenségünket szaporítsuk, hanem engedelmességünkkel megnyíljunk előtted, és beáradjon életünkbe a menny.

Köszönjük, hogy ezek nem szép üres szavak, és nem üres vágyak, hanem mindez valóság lehet a te nagy kegyelmed által. Munkálkodj most bennünk igéd és Lelked által, és segíts minket növekedni az alázatban, a szent életben, hogy tudjunk téged dicsőíteni, azokat, akikért felelőseké tettél, igazán szeretni, és mindenkinek hasznára lenni.

Világosíts meg minket a Szentlélek Istennel, hogy szépen tündököljék bennünk az evangélium.

Ámen.

Igehirdetés

Ha Isten éltet minket, az esztendő hátralevő vasárnapjain a Mi Atyánk-ot fogjuk tanulmányozni. Minden vasárnap egy-egy mondatát. Méltán kérdezhetné valaki, hogy minek tanulmányozzuk azt, amit a legtöbben kívülről (vagy helyesen, magyarosan: könyv nélkül) tudunk? Éppen ezért szeretnénk tanulmányozni, hogy ne csak kívülről tudjuk, hanem belülről is. Hogy szívvel-lélekkel tudjuk mondani. Ne csak idézzük, hanem tudjuk valóban imádkozni. Hogy benne legyen a lelkünk is, és benne legyen az értelmünk is.

Olyan sokat vétünk a Mi Atyánk ellen. Nem véletlenül írta azt Luther Márton, hogy a Mi Atyánk a legnagyobb mártír: olyan sokat kell szenvednie amiatt, hogy sokszor lélek nélkül és figyelmetlenül ledaráljuk, elhadarjuk. Úgy teszünk, mintha imádkoznánk, s közben talán csak a szánk jár, de a gondolataink egészen másutt vannak.

Sok szépet el lehet mondani erről az imádságról. Ezt imádkozzák talán a legtöbben a világon. Több mint egy milliárd ember bizonyosan ismeri. Talán ez volt az az imádság, amit az édesanyánk először tanítgatott nekünk. Ennek egy-egy foszlányát még azok is ismerik, akik egyébként messze sodródtak Istentől, vagy soha nem is voltak az Ő közelében, de ha egy-egy temetésen hallják, ismerősen cseng egy-egy mondat a számukra, s talán meg is kívánják, hogy megtanulják.

Mégis, sokat vétünk ez ellen az imádság ellen. Pontosan az ellen az Isten ellen, akihez ezt imádságként mondhatnánk, de sokszor nem azt tesszük. Talán ha egy kicsit jobban értjük, hogy mit is jelent egy-egy kifejezése, egy-egy kérése, akkor jobban tudjuk majd imádkozni is. Jézus ezzel az imádsággal nemcsak egy imát hagyott ránk, hanem mintegy összefoglalta azokat az alapszemponthoz is, amik imádsággá tesznek valamit, amit mondunk. A Mi Atyánk minta is. Modell, amiről leolvashatók azok a fontos ismérvek, amiktől imádság valami, amit Istennek címezve elmondunk.

Ma még nem magát a Mi Atyánk-ot szeretném magyarázni, hanem egyrészt szeretném a figyelmet az imádkozó Jézusra irányítani, másrészt éppen ezeket az alapszemponthoz szeretném majd elsorolni, amiket leolvashatunk a Mi Atyánk-ról, mint minta imádságról.

I.

Mit tudunk meg az imádkozó Jézusról? Ilyen egyszerű tényeket, amit olvastunk a bevezetőben: „Történt egyszer, hogy valahol imádkozott, és mikor befejezte, így szólt hozzá egyik tanítványa: „Uram, taníts minket imádkozni...”

Ezek szerint Jézus szokott imádkozni. Ez banális megállapítás, de mégis a gondolkozó ember felkapja a fejét: miért? Miért kellett neki imádkoznia? Az Isten Fiának, akinek adatott minden hatalom mennyen és földön. Mire le-

het neki szüksége? Mi az, amit kérnie kell az Atyától? Mert a fejünkben a legtöbbször imádság = kérés. Ha szükségünk van valamire, megyünk Istenhez és kérjük. Ha nincs szükségünk — akkor nem imádkozunk? A legtöbbször nem. Ha baj van, ha már csak az imádság segít — akkor megpróbáljuk. Ártani nem árthat — mondta a múltkor valaki. Pedig árthat! Ha valaki lélek nélkül ledarálja például a Mi Atyánkot, azzal vétkezett. Képmutató. Úgy tett, mint ha imádkozna, de sem a szíve, sem az értelme nem volt benne.

Jézus nem így imádkozott. Jézus úgy imádkozott, hogy megkívánták tőle. Először is úgy imádkozott, hogy lehetett látni is. Imádkozott Ő úgy is, hogy egyedül volt ott, amikor az Atyával beszélt. De imádkozott úgy is, hogy lehetett látni. Sőt lehetett hallani. Udvariasan megvárta ez a tanítvány, amíg befejezi, de utána azonnal odament: Uram, én is így szeretnék imádkozni, mert én nem így imádkozom. Ez sokkal több. Ha ez az imádság, aminek most tanúja voltam, akkor az, amit én művelek, nem biztos, hogy imádságnak nevezhető. Taníts engem imádkozni, mert nem tudok.

Nem tudjuk, mit kívánt meg Jézustól, de nyilvánvalóan sokkal bensőségesebb volt Jézus imája, mint ahogy azt az illető megszokta. Valami olyan többlet jelent meg az Atya és az egyszülött Fiú kapcsolatában, amire minden hívő vágyakozik, hogy ilyen kapcsolatam lehessen az egyszülött Fiúval, az én Urammal, és Őérette az én mennyei Atyámmal. Itt a gyermek imádkozott, és ez egészen más, mint amikor imaszövegeket mond valaki.

Olyan sokféle tévedés él a fejünkben az imádsággal kapcsolatban. Hallottam meghatározásokat. Valaki egyszer azt mondta: az imádság a tehetetlen ember próbálkozása. Nem jellemző? Egy bizonyos határig Isten nélkül egymagamban is elboldogulok, nincs Őreá szükségem. Amikor elérkezem a lehetőségeim határához, és tehetetlenné válok, akkor próbálkozom, hátha itt be lehet kapcsolni Istent, és ilyenkor imádkozom. A Biblia egészen mást mond az imádságról.

Más valaki azt mondta, hogy a vágyakozó ember illúziója. Sok mindenre vágyakozunk,

amit nem tudunk elérni saját erőnkéből, és akkor biztatjuk, vigasztaljuk magunkat, vagy próbálunk reménykedni abban, hogy esetleg túl lehet jutni a holtpontra, és van egy ilyen illúzió, vágyunk, elképzelésünk, hamis reményességünk: hátha... Hátha a jó Isten segít.

Sokan úgy gondolják, hogy az imádság a vallásos ember kötelessége. Egy derék vallásos embernek imádkoznia kell, ez magától értetődik. Ezzel szerez jó pontokat Istennél, vagy esetleg ezzel vezekel le bűnöket. Kiszabnak rá pönitenciát: ennyi meg annyi Mi Atyánkot mondj el. Nem szörnyű, amikor büntetés lesz az imádság? Úgy bűnhődöm, hogy el kell mondanom az imádságot. A Biblia egészen mást mond az imádságról. Jézus imaélete egészen mást tükröz.

A Szentírás azt tanítja, hogy az imádság nem a tehetetlen ember próbálkozása, nem a vágyakozó illúziója és nem a vallásosnak a kötelessége, amit teljesítenie kell, hanem a gyermeknek az előjoga. Lehetőség, amit csak az tud gyakorolni, aki már gyermek, aki Isten gyermekévé lett. És ki lett azzá? „Akik Jézust befogadták, azoknak megadja azt a kiváltságot, hogy Isten gyermekeivé legyenek.” (Jn 1,12) Akik az Ő nevében hisznek. Ők jönnek az Atyájukhoz, és mondják, ami a szívükben van.

Akkor is, ha éppen nincs mit kérniük? Akkor is! Jól néznénk ki mi szülők, ha csak akkor állnának szóba velünk a gyerekek, ha valamit kérnek. Ahol szeretetkapcsolat van, ott beszélgetnek. Sokszor úgy is, hogy nincs különösebben mit megbeszélni.

Amikor először beszélgettem több órán át, még akkor menyasszonyom sem volt a feleségem, csak udvaroltam neki, hazamentem és édesanyám azt kérdezte: mit tudatok három órán át beszélgetni? Nem tudtam hirtelen elmondani. Tényleg, miről is beszélgettünk? Egyszerűen jó volt mellette ülni, egymásra nézni, és beszélgettünk erről-arról, ami nyelvünkre jött. Lehetséges, hogy magas, nagy gondolatok nem is hangzottak el. És akkor az hiába eltöltött idő volt? Az egy szeretetbe ágyazott beszélgetés volt, amiben formálódott a kapcsolatunk, a későbbi házasságunk. Ahol szeretet van, ott beszélgetés van. Ott nem csak akkor rohanok oda, ha segítségre van szükség.

1. TANÍTS IMÁDKOZNI

Egészen hamis és torz elképzelések élnek sokak fejében az imádsággal kapcsolatban, mert sokan nem ismerik, mit jelentene Isten gyermekének lenni, és Isten gyermekeként beszélgetni az Atyával. Minden alkalmat megragadni arra, hogy beszélgethessek vele.

Többször használja az Ószövetség az imádságra ezt a kifejezést: kiöntötte az ő szívét az Úrnak. Ami éppen benne van. Megbántottak és kesergék — elmondom az Atyámnak. Kinek mondjam el, mint annak, aki a legközelebb van hozzám, és aki a leginkább tud segíteni rajtam is, a helyzeten is, meg azokon, akik érintve vannak még. Nem várom meg a vasárnapot, de még az estét sem, hogy hazaérek, és akkor elmondom. Már útközben elmondom. Kapaszodom a villamoson, löknek jobbról-balról és beszélgetek az Atyámmal, mert szeretem, mert a közelében vagyok, mert érdemes vele megbeszélni mindent. Ez óriási kiváltság, és élek ezzel a lehetőséggel.

Ezt jelenti imádkozni. Jézus mindig így imádkozott. Valószínűleg ezért van az is, hogy szüntelenül imádkozott, a legelképezhetőbb helyzetekben. Szándékosan nem mondom, hogy sokat imádkozott, mert akkor mindjárt azt kérdezi valaki: mennyi az elég? Mintha ezt lehetne szabályozni az emberi kapcsolatokban is. Szakadatlanul imádkozott, amikor csak lehetősége volt rá. Ha egész nap nem hagyták, mert sokat dolgozott, akkor a tanítványokat aludni küldte, Ő pedig felment a hegyre, és az éjszakai Istennel való imádságban töltötte.

Amikor nagypéntek táján újra és újra elolvasom a szenvedés-történetet, mindig fennakadok Jézusnak ezen a szomorú mondatán, amit Péternek mondott: „Egyetlen órát nem tudtál velem imádkozni?” Mikor imádkozunk mi egy egész órát? Ez ismeretlen a legtöbb embernek.

Nem az a fontos, hogy sokat, az a fontos, hogy szüntelen. Legyen meg a helye az életünkben, amikor *csak* imádkozunk, egyébként pedig mindig, amikor csak lehetséges. Még munka közben is. Nem munka helyett, és nem a munka rovására. Az imádkozó ember megtapasztalja, hogyan segíti a munkáját az, hogy még munka közben is, tartja a kapcsolatot az ő

Atyjával. Mert az Ő személye a legfontosabb, aki meghatároz mindent.

Jézus rendkívül elfoglalt volt. Több evangélista szinte naplószerűen leírta Jézusnak egy-egy napját, és abból kiderül, mit csinált Ő reggeltől-estig, s milyenek voltak a napjai. Korán reggel kezdte, még meg sem érkezett, már betegek sokaságát vitték oda. Azokat meggyógyította, de mindenkihez volt egy jó szava is. Tanította a sokaságot, közben négy szemközt kellett beszélni valakivel, aki ugyanúgy elrontotta az életét, mint ahogy közülünk sokan. Szeretett volna félrevonulni a tanítványokkal afféle munkaértekezletre, hogy kiértékeljék a történeteket, de alig hogy belekezdtek, meg kellett szakítani. Megint másokkal foglalkozott... Ez így ment reggeltől estig.

Akkor éjszaka imádkozott. Ha ahhoz nem volt fizikai ereje, kora reggel, még szürkületkor, kimenvén egy pusztára helyre, imádkozott. Valahányszor élelmet adott másoknak, imádkozott. Felemelvén a kezét, vagy a kenyeret, ami benne volt, hálákat adott... Bár az asztali imádságot ezzel a szent komolysággal tudnánk mindig elmondani, hogy ebben is Jézus példáját kövessük!

A legképtelenebb helyzetekben egyszer csak megszólal és imádkozik. Kiderül, hogy miközben másokra összpontosít, és másokért dolgozik, aközben is kapcsolatban van az Atyával. Mindig közvetlen közletről szólította meg az Atyát.

Sokszor rajta kapom magamat, hogy a hatvanegyedik zsoltár érvényes rám. „Mert én szívem nagy ínségből, messze földről kiáltja fel ségedet”. Ezt is szabad. S miközben messze földről elkezdek kiáltani, s az még nem is imádság, csak kiáltás, egyre közelebb vonz magához és egyre inkább imádsággá válik, amit mondok. Messziről is el szabad kezdeni. De Jézus sosem volt messze, mindig közvetlen közelben.

Két jelenetre hadd utaljak: Lázár sírját körülállja a falu lakossága. Vannak bábász emberek, kíváncsiak, pusmogók, megjegyzéseket mondanak. Megvan a véleményük Jézusról: ha előbb érkezett volna, meggyógyíthatta volna. Most már minek jött? Már négy napja eltemettük. Jézus egyetlen mondattal imádkozik:

„Atyám, hálát adok neked, hogy meghallgattál engem. Tudtam is én mindig, hogy te meghallgatsz engem.” S akkor beszél: Lázár, jöjj ki! És kijön a halott. Ott is az Atya közelében volt. Nem ott kell rimánkodni, könyörögni: jaj, Atyám! Látod milyen sokan vannak, hogy rászorulnak a segítségre, ugye fogsz segíteni? Csak most az egyszer... Csak az én kedvemért. Meg amiket szoktunk mondani. Szó sincs ilyenről. Állandó közelségben van a Fiú az Atyával. Csak megköszöni, hogy az Atya cselekedni fog.

Ugyanígy van egy másik jelenet a Mt 11-ben, ahol Jézust megint jobbról-balról támadják. Mindenféle rágalmat zúdítanak rá, kényes kérdéseket tesznek fel, csapdakérdéseket. Ő válaszol a kérdésekre, nem mindegyikre, amelyik azt sem érdemli meg, arra nem. Egyszer csak megszólal törés nélkül, folyamatosan: „Atyám, hálát adok neked, hogy elrejtetted ezeket a bölcsék és értelmesek előtt, és a kisdedeknek kijelentetted. Igen, Atyám, mert így volt kedves te előttem.” Aztán folytatja tovább a sokaság tanítását.

Nem két külön dolog, hogy dolgozik és imádkozik, hogy Ő él és időnként imádkozik. Neki imaélete van. Az az élete, hogy imádkozik, és imádkozva dolgozik. Áthatja ez az Atyával való szoros közösség, a vele való szüntelen beszélgetés az egész életét. Ezért bír annyit, ezért lehet tőle még lopni is gyógyító erőt — gondoljunk a vérfolyásos asszonyra, aki titokban, hátulról, de hittel ér hozzá és meggyógyul. Árad Jézusból a gyógyító erő és az igaz beszéd, az üdvözítő szeretet, mert állandó a kontaktus az Atyával. Isten nekünk az imádságot erre adta. Jézus Krisztus erre ad nekünk példát.

Fontos lenne, hogy nézzünk az ige tükrébe és engedjük, hogy Isten megújítsa imaéletünket, és legyen egyáltalán imaéletünk. Szoktunk-e mi egyáltalán imádkozni? Mikor? Hogyan? Ezekre a kérdésekre adjunk ma becsületes választ. Merjük megkockáztatni azt, amit Luther Márton — aki szintén elfoglalt ember volt, legalább olyan, mint közülünk a legelfoglaltabbak — írt le, aki megtanulta, mi az imádság szerepe a hívő életében. Ha egy napon kétszer vagy háromszor annyi feladatot kell el-

végeznem, akkor reggel kétszer vagy háromszor annyi ideig imádkozom.

Mi fordítva tesszük: lefaragunk az elejéből is, a végéből is, mert ma nagyon sok dolgunk van. Aztán végigrohanjuk a napot, este meg szánjuk-bánjuk, hogy mit rontottunk el és mit mulasztottunk el, pedig lehetne másként is. Jézus erre tanít minket.

II.

Szóljunk még röviden azokról az alapszempontról, amiket Jézus a Mi Atyánk-ban elénk ad, amiket megtanulhatunk és alkalmazhatunk a magunk imádságaiban.

Hogy a Mi Atyánk-ot minta imádságnak adta, azt mutatja az is, hogy a Mt 6-ban, ahol a Hegyi beszéd közepébe ágyazva elmondja, Jézus így szól: Ti azért így imádkozzatok. Nem azt mondja: ezt imádkozzatok, — ezt is —, de így. Ha a saját szavaitokkal imádkoztok, akkor is így, ezeknek a szempontoknak megfelelően, mert az lesz igazi imádság, és az lesz áldás nektek, és szolgálja Isten dicsőségét.

Öt ilyen szempontot tudtam leolvasni a Mi Atyánk-ról. Most röviden említem őket. Ha Isten éltet minket, a későbbiekben kifejtsük.

Az első mindjárt az indítása: Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy. Itt Jézus egy olyan szót használ, amit a kisgyerekek mondtak abban az időben az apjuknak. Tehát nyugodtan mondhatnánk: apu, apuka. Ennyire bizalmasan szabad megszólítanunk a Mindenhatót, de rögtön utána teszi: aki a mennyekben vagy. Ilyen mély tisztelettel szabad csak megszólítanunk a Mindenhatót. Bizalom és tisztelet együtt. Így kell megtanulni imádkozni. Nem kell különös ünnepléssel, nem kell azt gondolni, hogy csak bizonyos helyeken, bizonyos szent időkben, bizonyos kegyes fordulatokkal szabad imádkozni. Őszintén kell imádkozni. Ami a szívemben van, azt mondjam el olyan bizalommal, ahogy egy kisgyerek az őt igazán szerető, vele foglalkozó, vele együtt élő apját szólítja meg. Sokszor semmi más mondanivalója nincs, csak felnéz onnan a mélyből és azt mondja: apu. Ezzel a bizalommal, de azzal a mély tisztelettel, amit az Ószövetség így mond: a sarunkat levéve, magunkat Isten előtt megalázva, mint akik

1. TANÍTS IMÁDKOZNI

tudjuk, hogy ez nem természetes, hogy azt mondhatjuk: apu, — ez csoda. Erre Ő hatalmazott fel és mondjuk csak, de ezzel a mély-séges mély tisztelettel, hogy tudom, ki előtt állok. Ő az Isten, és én ember vagyok. Ő a Teremtő, én teremtmény vagyok. Ő igaz és szent, én tele vagyok bűnnel, mégis maga elé enged. Az egyszülött Fiúra néz, és reá való tekintettel a fogadott fiakat is magához engedi. Bizalom és tisztelet együtt. Sokszor valamelyik, vagy mindkettő hiányzik az imádságainkból.

A másik jellemvonása Jézus imádságának, hogy központja mindig az Atya volt és nem Ő. Nem az imádkozó körül forog az imádság, hanem a címzett, a mindenható Isten a közép-pontja. Figyeljük meg, hogy az első és harmadik harmada Istenről szól, a középen van az úgynevezett „mi” rész: a mi kenyerünket és a mi bűneinket... De azzal kezdődik: a te neved szenteltessék meg, a te akaratod legyen meg, a te országod jöjjön el. A végén megint: legyen tied egyedül a hatalom, az uralom és a dicsőség. Amikor a kenyerünkről meg a bűneinkről van szó, akkor is a benne vetett bizalmunkat fejezzük ki. Tőle kérjük, tőle várjuk, és neki köszönjük meg.

Ebben az fontos, hogy aki csak felszínesen és sok téves gondolattól fertőzötten szokott imádkozgatni, az valamit akar Istentől kapni, de igazában nem Istent keresi. Jézus erre tanít minket, hogy az imádság Istenhez visz közelebb. Ővele hoz kapcsolatba. Ha átéli a hívő, hogy Ő magához engedett, közel vagyok hozzá, atyámnak, apunak szólíthatom tisztelettel, akkor ezek után szinte felesleges sorolni neki, hogy mit adjon meg. Meg van írva: Jól tudja a ti mennyei Atyátok, mire van szükségetek, mielőtt kérétek tőle. Ő jól tudja, én sokszor nem jól tudom. Oly sok butaságot kértem már életemben Istentől, és többször hálát adtam, hogy nem adta meg, amikor később láttam, mi lett volna abból, ha megadja.

Szabad azért sorolnunk a butaságainkat is, Ő azt megbocsátja. De fontosabb Ő maga, mint amit tőle kérünk. Mérhetetlenül több az Atya, mint ajándékainak az összessége.

Mi jellemzi az imádságainkat? Az-e, hogy benyújtjuk a rendelést, vagy az, hogy kinyitjuk

a szívünket és telítődhetünk Ővele magával, az Ő tisztaságával, szentségével?

A harmadik jellemvonása a Mi Atyá-nak, hogy belefér az egész világ. Az igazi imádságba mindig belefér az egész világ. Legyen meg a te akaratod úgy, ahogy a mennyben, a földön is. Az egész univerzum benne van, hiszen az egész univerzumnak a teremtője és tényleges uralkodója az a Mindenható, akihez én, az imádkozó most beszélek — ezt nem szabad elfelejtenem.

Sokszor olyan szűk körön belül mozognak az imádságaink. Vannak emberek, akik nem is tudnak sok mindenért imádkozni. Ugyanaz a néhány kérés ismétlődik nap mint nap az imádságaikban. Tulajdonképpen kötött imádságot mondanak, amit ők fogalmaztak meg valami-kor, de aztán újra és újra mondogatják. Nem jut eszükbe Isten dicsősége, a másik ember sok-féle lelki és testi nyomorúsága. Szűk körűek az imádságaik. Isten ezt ki akarja tágítani. Sokan szembe szokták állítani a mennyet a földdel. Vannak, akik azt mondják, hogy az imádkozó a mennybe függessze a szemeit, mert ez lelki dolog. Mások azt mondják: annak semmi értelme nincs, itt kell nekünk hasznosakká válnunk.

Ez nem két különböző tevékenység, ez ugyanaz. Amikor az imádkozó a mennybe függeszti a szemeit, akkor veszi észre, hogy itt a földön mire akarja használni az ő Atyja. Akkor fogadja el azokat az ajándékokat, amiket továbbadhat itt másoknak. Hányszor van az, hogy imádság közben juttat eszembe Isten olyan személyeket, neveket, címeket, feladato-kat, amiknek szerinte akkor érkezett el az ide-je. Hány olyan látogatásom volt, amit a magam által összeállított programot félretéve, imádság közben felismert feladatként elvégeztem. Többször úgy fogadtak ott: lelkész úr, magát az Isten küldte ide — és nem tudták, milyen igazat mondanak. Nem én terveztem el, Ő küldött, nekem is ez volt a nagy boldogság, hogy íme: érthetem az Ő szavát. Ez aközben lett vi-lágos, miközben a mennybe függesztettem a szememet.

Olyan szép az a történet az evangélium-ban, mikor Jézus szintén egy átdolgozott nap után a tanítványokat átküldi a tó túlsó partjára,

Ő pedig még ott imádkozik. Azt olvassuk: imádsága közben látta, hogyan vesződnek az evezőkkel, mert vihar csapott le a Genezáreti tóra. Márk evangélista még azt is írja, milyen messze voltak már Jézustól. Nem fizikailag látta. Miközben imádkozott és az Atyára koncentrált, aközben lett világossá számára, hogy azokon ott mindjárt segítenie kell, és ment, segített. A hívőnek az Atyával való közössége és a többieknek való szolgálata *egy* dolog. Éppen akkor van áldás a szolgálatunkon, ha a mennybe függesztjük a szemünket. Belefér az egész világ.

A negyedik, hogy belefér az egész ember. Olyan szépen követi egymást a két kérés: a mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk, bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk... A kenyér és a bűn, a testiek és a lelkiek. Jézus ezt sem szakította el, és főleg nem állította szembe soha. Egész nap tanítja a sokaságot, és este jól tartja a sok ezer embert kenyérrel, mert ha éhesen mennek haza, kidőlnek az úton.

Visznek hozzá egy beteget, és azt mondja: megbocsáttattak a te bűneid. Az emberek néznek egymásra. Ki beszél itt bűnről? Ez beteg, meg kellene gyógyítani. Rendben van, de Jézus itt most a lélekkel foglalkozik először, és mindjárt utána azt mondja: kelj fel és vidd haza azt a hordágyat, amin téged hoztak ide. Bűnbocsánat és gyógyulás. Evangélium, és jól tartja őket kenyérrel. Ezt a jézusi látást kapja az, aki helyesen és mélyen imádkozik. Olyan sokszor valamelyikről eltolódik a hangsúly.

Mindig a szívem szorul össze, amikor a szülők arról beszélnek, mit megtesznek a gyereikeikért, és mi mindent megadnak nekik. Ők ebben mennek tönkre, de nem baj, rááldozzák az életüket. És abban a „mi-mindenben” sokszor semmi lelki nincs. A gyerek tőlük soha nem hallott ígét. Soha nem láthatta őket imádkozni, mint a tanítványok Jézust. Soha nem tanította őket imádkozni. Csak legyen rajta jó

cucc, táplálkozzék egészségesen, építsük ki az összeköttetéseket, hogy felvegyék mindenho-va. Ez minden? Nincs lelke a gyerekeknek? Azal ki fog foglalkozni? Vészesen egyoldalú a szemléletünk, következésképpen a gyakorlatunk is. Jézus a Mi Atyánk-kal arra tanít, hogy aki helyesen imádkozik, annak az imádságában mindig benne van az egész ember.

Végül mindig benne van a másik ember. Két részlete is kifejezi ezt a Mi Atyánk-nak. Mindjárt az első szava: nem azt mondja Atyám, hanem mi Atyánk. Ha valakinek én is azt mondom: Atyám, a másik is azt mondja: Atyám, vagy én is azt mondom: mi Atyánk, meg ő is azt mondja: mi Atyánk, akkor mi alighanem testvérek vagyunk. Erre figyelmeztet mindjárt az elején: mi testvérek vagyunk. És ha ő ellenségesen viszonyul hozzám? Akkor is testvérek vagyunk. A bűn állított szembe minket egymással, mint az első testvérpárt, Káint és Ábelt is, de ha elkezdek érte imádkozni, kiszorítja az imádság a szívemből a haragot, a keserűséget, a gyűlöletet. Lehet, hogy nem tudom még igazán szeretni, de abban egyre bizonyosabb leszek, hogy valahol mi összetartozunk. A magam részéről nem vagyok hajlandó ellensége maradni. Ő lehet, hogy egyelőre még az, de én nem.

Óriási fegyver az imádság a gyűlölet, a keserűség ellen is. Ezért következik később: bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk.

Mára tehát ennyit, de legyen ez tükör most előttünk. Jézus szüntelen imádkozott. Sok munkája közben is imádkozott, egyebek közt ezért lehetett olyan áldott az Ő földi élete. Erre ad nekünk példát. A Mi Atyánk-ból mint minta imádságból pedig megtanulhatjuk, hogy az igazi imádság alaphangja a bizalom és a tisztelet, középpontja Isten és nem mi. Belefér az egész világ — sokkal tágasabb horizontú imádságokra kell eljutnunk. Belefér az egész ember: testi és lelki dolgaink; és belefér mindig a másik ember: összekapcsol minket egymással.

1. TANÍTS IMÁDKOZNI

Imádkozzunk!

Istenünk, köszönjük, hogy Atyánknak szólíthatunk. Köszönjük, hogy te a legjobb földi atyánál is áldottabb és jobb vagy. Köszönjük, hogy nem olyan vagy, mint egy igazán jó földi apa, hanem mi földi apák közelíthetnénk meg valahogy azt, amilyen te vagy. Segíts ebben előbbre lépni.

Megalázzuk magunkat előtted, és megvalljuk bűnbánattal, hogy sokszor mi is csak a bajban kérünk segítséget tőled. Megvalljuk, hogy sokszor van bennünk bizonytalanság. Bocsásd meg, ha azt gondoljuk, hogy kötelességet teljesítünk, amikor imádkozunk. Köszönjük, hogy nagy lehetőséggel élhetünk. Könyörülj rajtunk, hogy mindnyájan hadd legyünk a te gyermekeidé, és hadd tudjunk Jézus nevében és a Szentlélek által imádkozni, hiszen tudjuk a te igéből, hogy csak a te Lelked mondhatja igazán bennünk: Abbá, Atyám.

Szükségünk van rád, messze sodródunk sokszor tőled, és észre sem vesszük. Köszönjük, hogy most a te világosságodban állhatunk. Segíts változni és változtatni mindazon, ami elválaszt tőled, ami szembeállít másokkal. Szabadíts meg önzésünktől, szűk látókörűségünktől, hitetlenségünktől. Szeretnénk őszinte bizalommal és nagy tisztelettel imádkozni ezentúl hozzád. Ajándékozz meg ma még olyan csenddel, amiben beszélhetsz velünk. Adj nekünk halló, értelmes szívet. Add értenünk felséges hatalmadat.

Könyörülj meg rajtunk, hogy értsük és szeressük elrendelt utunkat, minden parancsodat. Örömmel tudjunk engedelmessé válni neked a test és az egész környezetünk ellenkező hatásával szemben is. Hadd legyünk a te boldog gyermekeid, akik egyre jobban ismerünk és szeretünk téged, akik megtanulunk szüntelen imádkozni, akiknek a munkáját is megszenteli, hogy veled kapcsolatban vagyunk.

Kérünk, Jézus Krisztus, taníts minket imádkozni.

Könyörgünk hozzád az emberiségért, az evangélium terjedéséért, minden nélkülözőért. Könyörgünk hozzád a szomszéd országban zajló eseményekért. Jó tudnunk, hogy te azokat is kezdedben tartod. Könyörgünk népünkért szerte ezen a világon, és itthon, ebben a kicsi országban. Könyörgünk egyházunkért. Drága igédnek kész szállást, adj mindenütt szabad folyást. Bátoríts minket is, hogy a te igéd szerint merjünk élni, és tudjuk azt nagy szeretettel másoknak is megvallani.

Könyörgünk hozzád azokért a fiataljainkért, akik most Kárpátalján szolgálnak. Tedd őket ott áldássá, és áldd meg a mi ottani testvéreinket is sokféle nehézségük között.

Köszönjük, hogy te feljebb, mint elgondolni tudjuk, meghallgatsz minket. Segíts most a csendben is imádkozni.

Ámen.